

Investigation of Turkish Written Exam Questions Prepared for 4th Graders in terms of the Learning Outcomes in the Turkish Lesson Curriculum: eğitimhane.com Case

İlhan POLAT ¹

Abstract

The purpose of the current study is to investigate the compliance of Turkish written exam questions prepared for 4th graders with the learning outcomes in the Turkish lesson curriculum. To this end, the study employed the case study design, one of the qualitative research methods and the data were collected by using the document analysis method. The documents used in the current study were comprised of Turkish written exams prepared for 4th graders in 2019-2020 and 2020-2021. In this context, descriptive analysis was conducted on 2797 questions belonging to 224 exams downloaded from the website www.eitimhane.com. The findings of the study have revealed that the 4th grade Turkish written exam questions did not demonstrate a balanced distribution across the listening, speaking, reading and writing skills in the Turkish lesson curriculum and across the learning outcomes for each language skill in the curriculum and that the questions were mainly focused on the learning outcomes regarding reading and writing skills. In addition, it was concluded that given the learning outcomes in the Turkish lesson curriculum, the use of these exam questions by teachers in the instructional processes would not serve the purpose of the evaluation of students within a certain framework and according to specific criteria as some of the content of the exams given in the website was not suitable for the 4th grade level and not related to the learning outcomes in the Turkish lesson curriculum.

Keywords

Written exams
Primary school
Turkish lesson curriculum
4th graders

About the Article

Sending Date: 01.10.2021
Acceptance Date: 28.11.2021
E-Publication Date: 29.04.2022

¹ PhD, Ministry of National Education, Türkiye, ilhanpolat@hacettepe.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7802-6337>

Introduction

The Turkish lesson curriculum is grounded on four basic language skills: listening, speaking, reading and writing. In the Turkish lesson curriculum, these skills are described as follows: *“It is constructed in an integrated way that will enable students to acquire language skills and mental skills related to listening/watching, speaking, reading and writing that they can use throughout their lives, to develop themselves individually and socially by using these skills, to communicate effectively, to acquire the habit of reading and writing willingly with a love of Turkish (MEB [Ministry of National Education, MoNE], 2019)”*. Accordingly, the learning outcomes of the curriculum are classified as related to listening/watching, speaking, reading and writing skills. When the number of the learning outcomes in the 4th grade mathematics curriculum is examined, it is seen that there are a total of 78 learning outcomes; 13 are related to listening/watching skill, 6 are related to speaking skill, 37 are related to reading skill and 22 are related to writing skill.

Assessment and evaluation, which is one of the basic elements of the instructional process (Başol, 2013), is expressed as the determination of the learning level and needs by measuring the quality of education, and then, the detection of the deficiencies in the process and the improvement of the process, accordingly (Balcı & Tekkaya, 2000; Black & William, 1998). Every intervention in the learning-teaching process is undertaken for a specific purpose. At the end of the intervention, whether the expectation is met or to which extent it has been met provides guidance for the next steps. For this reason, whether the education has reached the expected result in the learning-teaching process can only be determined by measuring and evaluating the practices implemented (Göçer, 2016). In this context, MEB (2019) emphasizes a continuous evaluation process in order to determine the extent to which the knowledge and skills aimed to be imparted to students by the curriculum have been acquired by students. This continuity has to be ensured at every stage of the instructional process. In this connection, assessment and evaluation will contribute to obtaining information about the student at the beginning of the instructional process, to the determination of the learning outcomes, to the provision of feedback to the student and the teacher during the teaching and to the determination of the extent to which the instructional process has accomplished its learning outcomes at the end of the process (MEB, 2019). Thus, the level of the students will be determined by assessment and evaluation, and the learning outcomes will be determined accordingly. The assessment and evaluation performed during the instructional process will give the teacher the opportunity to evaluate the process he/she has been carrying out and at the same time will enable him/her to have information about the student’s situation. Assessment and evaluation performed at the end of the instructional process will reveal the extent to which the learning outcomes have been achieved.

Although a process-oriented assessment and evaluation approach has been adopted in the Turkish lesson curriculum in general, the Ministry of National Education (2019) also states that “a result-oriented assessment and evaluation approach should be adopted in addition to the process-oriented one in 4th-8th grades” in the relevant curriculum. In result-oriented assessment and evaluation studies, written exams are emphasized especially for the evaluation of cognitive skills. Although alternative measurement tools have become widespread in recent years, it is stated that the most common type of exam used by teachers is written exams (Köğce & Baki, 2009) and primary school teachers still use traditional assessment-evaluation methods (Gök & Şahin, 2009; Güneş, Şener-Dilek, Hoplan, Çelikoğlu & Demir, 2010). Among the exam techniques most used by teachers, question types such as written exam questions, multiple choice, true-false and filling in the blanks questions come to the fore (Gök & Şahin, 2009; Güneş et al., 2010). In primary school, written exams are used by primary school teachers to determine the marks of students in the 4th grade. In the 22nd article of the Ministry of National Education Pre-School and Primary Education Institutions Regulation (2018), the quality and number of assessment and evaluation are expressed as follows:

“In the 4th, 5th, 6th, 7th and 8th grades, two exams are given for each school subject in each term. The number of exams to be held in a class in a day cannot exceed two, and the duration of each exam cannot exceed one class hour. Different types of questions are included in the exams conducted by teachers. While preparing the questions, they are chosen to address the subjects covered since the beginning of the term, with the highest number of questions to address the most recent subjects.”

For the effective functioning of the instructional process, a curriculum should be handled in an integrated manner. For this reason, the assessment and evaluation process should be integrated with the other elements of the curriculum. In this regard, MEB (2019) emphasizes that the questions used in the assessment and evaluation process in the Turkish lesson curriculum should be consistent with the knowledge, skill types and levels addressed in the learning outcomes set within the curriculum and should be in a way that allows students to use higher-order cognitive skills. The distribution relationship between the questions and the learning outcomes in written exams is an important factor on the validity of the assessment and evaluation. One of the most important features that should be possessed by measurement tools for measuring achievement is the content validity of the tool (Barbara, 2004). Content validity is related to whether the items in the measurement tool are compatible with the table of specifications; that is, with the learning outcomes they aim to measure (Baykul, 2000; as cited in Gültekin & Arhan, 2015). Assessment and evaluation that is not compatible with the learning outcomes will not accurately reflect the extent to which these learning outcomes have been achieved. One of the most important tools used to ensure content validity while preparing exams is the table of specifications. The table of specifications is the display of the scope and the behaviours to be measured in line with the purpose of the exam on a two-dimensional table (Demirel, 1998). Using the table of specifications provides convenience for teachers (DiDonato-Barnes, Fives & Krause, 2013) as well as defining the focus of the test, ensuring the harmony of the learning outcome and the content (Barbara, 2004). For this reason, in order for written exams to reach their goals, the content validity of the tests should be ensured and tables of specifications should be used as a facilitator for it because the results obtained from an assessment and evaluation process that has not been validated and is not compatible with the learning outcomes will not provide healthy feedback for the curriculum, teacher and student.

In the literature, there are studies examining the cognitive levels of Turkish written exam questions (Büyükalın-Filiz & Delal-Turan, 2018; Çintaş-Yıldız, 2015; Göçer, 2014; Güfta & Zorbaz, 2008; Kavruk & Çeçen, 2013), text-based questions asked by primary school teachers in written exams (Kocaarslan & Yamaç, 2018) and middle school Turkish exam questions in relation to the course learning outcomes (Aydın & Uçgun, 2020; Güneşli & Abbasoğlu, 2015; Ünlü, Tağa & Öztürk 2014). On the other hand, the number of studies in which the questions asked by primary school teachers in the Turkish written exams are examined in relation to the course learning outcomes is quite limited (Yıldırım & Girmen, 2019). Therefore, it is thought that investigating the compatibility and scope of written exam questions prepared for 4th grade students with the learning outcomes in the curriculum will contribute both to reveal the current situation and to future studies. In this context, the purpose of the current study is to investigate the compliance of the Turkish written exam questions prepared for the 4th grade students with the learning outcomes in the 2019 Turkish lesson curriculum. To this end, the research question is as follows:

- When the learning outcomes in the Turkish lesson curriculum are considered, what is the level of compliance between the content of the “Turkish written exam questions” on the website *eğitimhane.com* and the curriculum?

Method

Research Model

The current study is a descriptive study employing the case study design, one of the qualitative research methods. Since the research data consist of written exam papers prepared for the Turkish course of 4th graders, they were collected through document analysis. Document analysis includes the analysis of written materials containing information about the targeted phenomenon or phenomena (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Study Group, Source and Materials

The documents that make up the study group are comprised of the files uploaded under the name of the 4th grade Turkish written exam questions onto the website called *eğitimhane.com* in the 2019-2020 and 2020-2021 education years. The reason why the website *www.eğitimhane.com* is used as a data source is that there is no membership requirement to download documents, that it is one of

the sites that teachers visit the most, retrieve and upload documents (Baydaş, Gedik & Göktaş, 2012; Işık, 2018; Tepe, 2020) and that it is the website most used by primary school teachers in lesson preparations (Kula & Demirci-Güler, 2019). Although the questions on the website are generally downloaded and uploaded by teachers, there is no requirement of being a teacher to do so. Given that there is no membership requirement for downloading data and that written exams can be used by students and parents for preparation purposes, there is no definite information that these written exams are uploaded by teachers and used in classrooms. This is one of the limitations of the study.

In line with the purpose of the study, first, all the 4th grade written exam files for the 2019-2020 and 2020-2021 education years were downloaded from the website. Exam files were checked one by one and the remaining files were examined after the exams that did not belong to the Turkish course and were prepared for the Turkish course Individualized Education Program (IEP) were excluded. Information about the written exams is given in Table 1.

Table 1. Information about the Written Exams

Documents		n
	Number of exams obtained	245
Written Exams	Number of exams included in the study	224
	Number of exams excluded from the study	21
	Total number of questions	3808
Questions	Number of questions included in the study	2797
	Number of questions excluded from the study	1011

As can be seen in the table, 224 out of 245 exams were included in the study. A total of 21 exams were excluded from the study as they were exactly the same as other exams included in the study. A total of 3808 questions were obtained in the 224 exams included in the study. All of these questions were listed first, and 1011 questions, which were exactly the same as other questions, were excluded from the study, and thus, analyses were made on 2797 questions in total. Following examples can be given for the excluded questions.

The question “*which punctuation marks should be placed in the places indicated by the parentheses in the sentence “Alas ( ) You broke my mother’s favourite vase ( ) We must clear up this mess immediately ( ) You will help me, right”*” was asked in 22 different exam worksheets.

“*Beyza is going to the library to do research in the afternoon.*” Which of the following questions does not have an answer in the sentence? This question was asked with the same answer options on 8 exam worksheets.

Data Analysis

The descriptive analysis method was used in the analysis of the data. In the descriptive analysis method, the data are summarized and interpreted according to predetermined themes, and direct quotations are frequently included (Yıldırım & Şimşek, 2018). In the study, a code-category relationship was established by writing relevant questions opposite the learning outcomes in the 4th grade 2019 Turkish lesson curriculum. In the analysis of the data, the researcher and a primary school teacher worked separately. All the questions were written opposite the relevant learning outcomes and then the compatibility between the two encoders was checked. While there was no difference of opinion in the coding of the questions in relation to the learning outcomes, there were different coded questions in the coding of the questions that were not related to any learning outcome. These questions were coded separately again and the questions continued to be examined until consensus was reached. After the full agreement between the two encoders was achieved, the frequency table was created.

Validity and Reliability of the Study

In qualitative research, validity and reliability are explained with the concepts of credibility, transferability, consistency and confirmability (Yıldırım & Şimşek, 2018). For the sake of credibility, examples of the objective-question relationship are given in the findings section. For the sake of transferability, the method part of the study was written in a clear and detailed way, the selection of

the data source, its reasons, access to the documents, the selection and justification of the data included and excluded from the study and the analysis process were presented in detail. In the data analysis, besides the researcher, a primary school teacher who taught 4th grader in the previous year coded and the agreement between the two coders was checked. The exam papers and codes included in the study are preserved for the sake of confirmability.

Ethics Committee Approval

Ethics committee approval was not sought, since the study was conducted by using the document analysis method and open sources on the internet.

Findings

In this section, the findings obtained from the analysis of the data are first given in the form of a general table of basic skills, and then the findings for each skill are presented separately. While the findings are presented, the learning outcomes in the Turkish lesson curriculum, the number of questions corresponding to each learning outcome and sample questions are given. At the end of each sample question, the number of the relevant exam is added as (e1), (e2), (e3). While the tables of learning outcomes and questions are given, the learning outcomes for which at least one question is determined are given in the table, and the learning outcomes for which no question is asked are not given in the table. Language skills and learning outcomes are presented in the order specified in the curriculum. The general view of the relationship between the Turkish written exam questions and the learning outcomes is as in Table 2.

Table 2. Distribution of the Questions regarding the Basic Language Skills

Learning outcomes	f	%
T.4.1. Listening/Watching	1	0.03
T.4.2. Speaking	0	0
T.4.3. Reading	Fluent reading	1 0.03
	Vocabulary	807 28.85
	Comprehension	969 34.64
	Total	1777 63.53
T.4.4. Writing	488	17.44
Questions related to learning outcomes at different grade levels	233	8.33
Questions not related to any learning outcome	298	10.65
Total	2797	100

When the table is examined, it is seen that there is 1 question addressing listening skill, no question addressing speaking skill, 1777 questions addressing reading skill and 488 questions addressing writing skill. On the other hand, it is seen that 298 questions could not be associated with any learning outcome and 233 learning outcomes addressed with the questions are the learning outcomes for lower or upper grades rather than the 4th grade. It is seen that the majority of the questions examined are concentrated on reading skill (63.53%) and writing skill (17.30%). It is also seen that the learning outcomes addressed within the context of reading skill are related to comprehension skill (34.64%) and vocabulary (28.85%).

Findings related to listening/watching skill

The findings regarding the questions asked to address listening/watching skill are given in Table 3.

Table 3. Learning outcomes and Questions related to Listening Skill

Learning outcome	f	Sample question
T.4.1.12. Uses listening strategies.	1	Which of the following is not the feature of a good listener? (e38)

As can be seen in the table, one question was asked for only one of the 13 learning outcomes related to listening skill. When this question is examined, it is seen that the question requires

memorized knowledge, and that it is not a question to measure whether the student transforms this knowledge into a skill.

Findings related to speaking skill

In the Turkish lesson curriculum, there are 6 learning outcomes directed to speaking skill at the 4th grade level. In the examined questions, no question about speaking skill was determined.

Findings related to reading skill

Findings on the learning outcomes related to reading skill are given separately under the headings of fluent reading, vocabulary and reading comprehension skills. Findings on the learning outcomes related to fluent reading skill are given in Table 4.

Table 4. Learning outcomes and Questions related to Fluent Reading

Learning outcome	f	Sample question
T.4.3.6 Uses reading strategies.	1	Which of the following is not one of the rules of reading aloud? (e41)

It is seen in the table that there is only one question for one of the 6 learning outcomes related to fluent reading skill. No question addressing the other learning outcomes was detected. When this question is examined, it is seen that the question requires memorized knowledge, and that it is not a question to measure whether the student transforms this knowledge into a skill.

Findings on the learning outcomes related to vocabulary are given in Table 5.

Table 5. Learning outcomes and Questions related to Vocabulary

Learning outcome	f	Sample question
T.4.3.7. Finds the antonyms of words.	176	In which of the following sentences are antonyms used together? (e16)
T.4.3.8. Finds the synonyms for words.	201	Write synonyms of the following words opposite. (e2)
T.4.3.9. Distinguishes the meanings of homonyms.	62	In which of the following sentences is not there a homonymic word? (e155)
T.4.3.10. Determines the literal, figurative and idiomatic words in a text he/she reads.	181	Write the underlined words below according to their meaning in the sentence (literal, figurative, idiomatic) in parentheses. (e98)
T.4.3.11. Comprehends the contribution of idioms and proverbs to the meaning of a text.	146	Which of the following is a proverb advising solidarity and cooperation? (e110)
T.4.3.12. Guesses the meaning of unknown words and phrases from the context.	41	Which of the ones given below can be the meaning of the underlined world in the sentence above? (e27)

As can be seen in the table above, questions were asked about all the 6 learning outcomes related to vocabulary. Although the distribution of questions is balanced in general, it is seen that more questions are asked about synonyms, literal, figurative and idiomatic words, antonyms, and the meaning of idioms and proverbs.

Findings on the learning outcomes related to comprehension skill are given in Table 6.

Table 6. Learning outcomes and Questions related to Comprehension

Learning outcome	f	Sample question
T.4.3.13. Answers questions about images.	5	Write the physical characteristics of the figure seen in the photo below next to it. (e63)
T.4.3.16. Determines the topic of the text he/she has read.	43	Which question does Aslı, who reads a text, need to answer in order to determine the main idea of the text? (e159)
T.4.3.17. Determines the main idea/gist of the text.	114	Which of the following statements can be the main idea of this text? (e93)
T.4.3.18. Answers the questions about the text he/she has read.	530	When did the villager see the snake? (e176)
T.4.3.19. Asks questions about the text.	1	Write a question about the text and answer it. (e157)
T.4.3.20. Determines the story elements in the texts he/she has read.	55	Write the story elements of this text. (e80)
T.4.3.21. Determines the appropriate title for the content of the text he/she has read.	26	What do you think would be the best title for this text? (e211)
T.4.3.22. Understands the meanings of shapes, symbols and signs.	6	Which of the following is the meaning of the symbol given next? (e145)
T.4.3.23. Distinguishes between text types.	17	Write the types of texts given below in the dotted lines given under them. (e71)
T.4.3.24. Recognizes the elements that make up narrative and informative texts.	26	Match the parts taken from the Introduction, Body and Conclusion sections of the text with the correct section. (e109)
T.4.3.26. Distinguishes between real and imaginary elements in the text.	49	Write (F) next to the sentences which are factual and (I) next to the sentences which are imaginary from among the sentences given below. (e33)
T.4.3.28. Makes inferences about what he/she has read.	88	What conclusion can be drawn from this story? (e3)
T.4.3.34. Answers questions about graphs, tables and charts.	3	Answer the questions based on the information given in the graph. (e23)
T.4.3.37. Expresses his/her thoughts about the events in the text he/she has read.	6	Why doesn't the soldier in the text wrestle with Atatürk? Explain your thoughts. (e27)

There are 25 learning outcomes related to comprehension skill in the Turkish lesson curriculum. As can be seen in the table above, there are questions asked to address 14 of these learning outcomes (56%) while there are no questions asked to address the remaining 11 learning outcomes (44%). Accordingly, it is understood that almost half of the learning outcomes related to comprehension skill are not addressed in the exams. In addition, 530 questions (54.69%) out of 969 questions related to comprehension skill seem to be asked to address a single learning outcome; “T.4.3.18. Answers the questions about the text he/she has read.”

Findings related to writing skill

Findings on the learning outcomes related to writing skill are given in Table 7.

Table 7. Learning outcomes and Questions related to Writing Skill

Learning outcome	f	Sample question
T.4.4.2. Writes instructions for the stages of a task.	1	How is the “Name-City” game, which gives children the habit of focusing on a subject played? Write. (e187)
T.4.4.3. Writes a narrative text.	46	Write a story about which profession you want to choose at an older age. (e129)
T.4.4.4. Writes an informative text.	5	Briefly write the ways to protect from the COVID-19 virus below. (e68)
T.4.4.8. Uses Turkish words rather than foreign words or words borrowed from foreign languages while writing.	3	Which of the following words is a word that has entered our language from foreign languages? (e138)
T.4.4.10. Uses capital letters and punctuation in appropriate places.	298	Put appropriate punctuation marks in the blanks below. (e32)
T.4.4.13. Uses homophones in his/her writings in accordance with their meanings.	47	Use the following homophones in sentences with their different meanings. (e166)
T.4.4.17. Writes numbers correctly.	4	Which of the following has a mistake in the spelling of numbers? (e142)
T.4.4.18. Uses conjunctions in accordance with the rules in his/her writings. It is ensured that they write the conjunctions “de” and “ki” correctly.	53	Indicate whether the suffixes “-de” and “-ki” should be written together or separately in the following sentences. (e24)
T.4.4.22. Writes intensifiers correctly.	27	Arrange the following words to be intensified correctly. (e139)
3 rd and 4 th grade writing exercises; first of all, reflection words such as “şırıl şırıl” and “vızır vızır” and reduplications such as softly, far and near should be written.	4	Which of the following sentences contains a word that expresses reduplication? (e6)

There are 22 learning outcomes directed to writing skill in the Turkish lesson curriculum. When the table above is examined, it is seen that questions related to 9 learning outcomes (40.90%) were asked in the exams, but no questions were asked for 13 learning outcomes (59.09%). In addition, although they are not among the learning outcomes, 4 questions were detected about the reduplications expressed under the title of “3rd and 4th grade writing exercises” in the explanations section of the Turkish lesson curriculum. In relation to writing skill, it is seen that the questions do not show a balanced distribution across the learning outcomes and no questions were asked about more than half of the learning outcomes. In addition, it is seen that there is not a balanced distribution of the questions across the learning outcomes for which questions were asked. Out of 488 questions asked to address the learning outcomes related to writing skill, 298 questions (61.06%) are related to a single learning outcome; “T.4.4.10. Uses capital letters and punctuation in appropriate places.”

Findings about the questions related to learning outcomes from different grade levels

When the exam questions were examined, it was seen that some of the questions are not related to the learning outcomes of the 4th grade level Turkish lesson curriculum. When these questions were examined in relation to the learning outcomes of other grade levels, they were found to be related to learning outcomes of other grade levels. Findings on the questions related to these learning outcomes are given in Table 8.

Table 8. Questions asked for the learning outcomes from different grade levels

Grade	Learning outcomes	f	Sample question
2 nd grade	T.2.4.1. Writes meaningful and structured sentences.	53	Write one regular sentence and one inverted sentence below? (e88)
	T.2.4.13. Writes the question suffix in accordance with its rule.	33	Which of the following sentences contains a mistake in the spelling of the suffix “-mi”? (e126)
3 rd grade	T.3.3.21. Recognizes the elements that make up texts. a) Brief information about the title and paragraph is given	1	How many paragraphs does the text above consist of? (e203)
5 th grade	T.5.4.11. Uses the words that are subjected to phonetic events correctly in his/her writings.	25	Write the phonetic events in the words below. (e66)
	T.5.3.31. Makes inferences about what he/she has read. (...emphasis is placed on objective and subjective inferences)	22	Read the sentences. Write (O) next to the sentences expressing objective judgment and (S) next to the sentences expressing subjective judgment. (e19)
	T.5.3.11. Explains the function of the derivational suffix. Derivational suffixes are not memorized, their functions are comprehended. The logic of word derivation is taught	12	Add the appropriate suffixes “-c1,-lik,-lı,-sız” to the following simple words to create derivative words. (e73)
	T.5.3.26. Evaluates the contribution of the transition and connection expressions between the elements that make up the text to the meaning.	10	Which of the following cannot be written in place of the underlined word in the sentence above? a) but b) or c) however d) yet (e193)
	T.5.4.4. Uses writing strategies.	5	Write a sentence that will be the continuation of the text you have read. (e7)
	T.6.3.7. Distinguishes between the functions of inflectional suffixes.	16	Conjugate the following words with the noun case suffixes. (e148)
6 th grade	T.6.3.11. Distinguishes between simple, derived and compound words.	5	Which of the following words is a derivative? (e105)
	T.6.3.12. Explains the contribution of pronouns to the meaning of the text.	1	Underline the pronouns in the following sentences. (e30)
	T.7.3.8. Identifies the figures of speech in the text.	31	Which of the following sentences includes exaggeration? (e137)
7 th grade	T.7.3.13. Identifies incoherencies.	9	Which of the following sentences has incoherencies? (e223)
	T.7.3.12. Recognizes the semantic features of verbs. Emphasis is put on the semantic features of the verbs of action, occurrence and state.	2	Write the 10 actions in the text into the box. (e66)
8 th grade	T.8.4.18. Identifies the elements of a sentence.	8	Write the subjects and verbs of the following sentences. (e55)

Of the examined questions, 233 (8.33%) are not related to the learning outcomes in the 4th grade Turkish lesson curriculum rather they are related to the learning outcomes in the 2nd, 3rd, 5th, 6th,

7th and 8th grade Turkish lesson curricula. There are 86 questions related to 2nd grade learning outcomes, 1 question related to 3rd grade learning outcomes, 74 questions related to 5th grade learning outcomes, 22 questions related to 6th grade learning outcomes, 42 questions related to 7th grade learning outcomes and 8 questions related to 8th grade learning outcomes. Here, it is seen that the highest number of questions is related to the learning outcomes in the 2nd and 5th grade Turkish lesson curricula.

Findings on the questions not related to any learning outcome

As a result of the analysis, 298 (10.65%) were found to be not related to any learning outcome. Some sample questions in this group are given below:

Which of the following is not a Turkish leader? (e78)

Which of the following is not a characteristic of a good leader? (e41)

Discussion and Results

In this section, the results obtained from the findings of the study are discussed and suggestions are made in light of these results.

The findings of the study have revealed that the Turkish written exam questions prepared for 4th graders have some problems in terms of content validity in relation to the Turkish lesson curriculum. While the questions are mainly concentrated on reading and writing skills, listening and speaking skills are neglected. While only one of the questions examined within the context of the study is about listening skill, there is no question about speaking skill. This result concurs with some studies in the literature (Güneyli & Abbasoğlu 2015; Karatay & Dilekçi, 2019; Ünlü et al., 2014; Yıldırım & Girmen, 2019). Although there is not a balanced distribution of the questions across listening, speaking, reading and writing skills, it has also been determined that there is not a balanced distribution of the questions across the learning outcomes related to reading and writing skills. In this connection, only one of the six learning outcomes related to fluent reading skill, one of the reading skills, is addressed by the questions, while all of the learning outcomes related to vocabulary are addressed by the questions, 14 out of 25 learning outcomes related to comprehension skill are addressed by the questions. On the other hand, 9 out of 22 learning outcomes related to writing skill are addressed by the questions. When the learning outcomes related to reading and writing skills are examined, it is seen that 7 learning outcomes related to answering questions about the text, use of capital letters, punctuation marks, synonyms and antonyms, words with literal, figurative and idiomatic meanings, proverbs and idioms and main idea/gist of a text only constitute 11.86% of the learning outcomes, the questions addressing these 7 learning outcomes constitute 67.63% of all the questions asked in the exams.

There may be several reasons why there are too many questions for reading and writing skills, and listening and speaking skills are almost completely ignored. Reading comprehension and written expression skills of students are usually measured and evaluated with written exams (Göçer, 2019). In addition, Ünlü et al. (2014) state that the assessment of reading and writing skills is more concrete, objective and easier than the assessment of listening/watching and speaking skills. In the written exams, the teacher generally produces the exam questions and distributes them to the students and students are asked to answer the questions within a certain period of time. During this period, the teacher and the student do not communicate. In such a case, it will be difficult to measure listening and speaking skills. Listening and speaking skills are not appropriate skills to be measured only by giving the exam paper. A minimum level of auditory stimulus is needed for listening skill. Speaking skill requires the individual to express his/her feelings and thoughts orally. For this reason, teachers may not have included listening and speaking skills in the written exams. Secondly, studies in the literature show that teachers evaluate their students' listening and speaking skills mostly by observing them in the classroom and evaluating their actual listening and speaking performance in the classroom indirectly (Göçer, 2019; Karatay & Dilekçi, 2019; Yıldırım & Girmen, 2019). Although it is mentioned that the listening skill is difficult to assess and evaluate in written exams, Göçer (2019) stated that listening skill should be included in written exams and suggested a model in which listening skill can be measured and evaluated through written exams, just like the evaluation of students'

reading comprehension skills. Another reason is related to teachers' assessment and evaluation competences. In the literature, it is stated that teachers are not competent enough in the field of assessment and evaluation (Gelbal & Kelecioğlu, 2007) and that the reason for teachers' neglect of speaking and listening skills is that their assessment and evaluation competences in these areas are not good (Karatay & Dilekçi, 2019). The fact that the questions used in the exams do not show a balanced distribution across the learning outcomes in the curriculum will also prevent the assessment and evaluation process from yielding healthy outcomes. In this regard, MEB (2019) emphasizes that the questions used in the assessment and evaluation process in the Turkish lesson curriculum should be consistent with the knowledge, skill types and levels addressed in the learning outcomes within the curriculum and should be in a way that allows students to use higher-order cognitive skills.

Another result reached in this study is that there are questions that are not related to the 4th grade learning outcomes. It was concluded that while some of these questions (8.33%) are related to the 2nd, 3rd, 5th, 6th, 7th and 8th grade learning outcomes, some of them (10.65%) are not related to any learning outcome. It is thought that there are several reasons for this situation. Among the questions, there are questions about the 2nd and 3rd grade learning outcomes, which might be because of desire on the part of teachers to repeat the subjects studied in the former grades. In addition, since the platform where the questions are taken is an exam download site accessible from every region of Turkey, exams uploaded by teachers from regions with lower education levels may have include such questions. It is thought that the reason for asking questions about the 5th, 6th, 7th and 8th grade learning outcomes is the use of supplementary textbooks. Although various restrictions are imposed by the Ministry of National Education, it is known that teachers recommend alternative textbooks to their students (Özel & Alnaçık, 2017). Thus, the authors analysed the subjects and questions in 5 supplementary textbooks prepared for 4th graders. As a result, they found that these books included the learning outcomes of the upper grades, which concurs with the finding of the current study. This can explain the presence of content and questions related to objectives other than the learning outcomes of the fourth grade curriculum in the exams analysed in the current study.

As a result, in the current study, in which the Turkish written exam questions prepared for 4th graders were examined, it was concluded that there were problems in relation to the content validity of the questions prepared in terms of the language skills addressed in the Turkish lesson curriculum and the learning outcomes for each language skill and that the questions were largely concentrated on reading and writing skills while listening and speaking skills were almost completely ignored. In addition, it was also concluded that questions addressing the learning outcomes for grade levels other than the 4th grade level and questions that were not related to any of the learning outcomes in the Turkish lesson curriculum (1st-8th grades) were asked and that there were problems with the scope of the written exams. Thus, it can be said that the assessment and evaluation activities conducted using these exam papers will be insufficient to reflect the current situation, and that they will yield misleading information about the extent to which curriculum learning outcomes have been achieved and will provide misleading feedback to the teacher and the student.

In light of the results of the study, the following suggestions can be made:

- If the written exam questions downloaded from the website of the “eğitimhane” will be used in the classroom, it can be suggested that teachers should examine them within the scope of the curricular learning outcomes and use them after the necessary corrections are made.
- In order for written exams to reach their purpose, they should be prepared according to the learning outcomes in the curriculum of the related grade level and assessment-evaluation should be done accordingly. Given that the learning outcomes above the grade level will both force the student and make teachers feel obliged to address them in the class, more care should be taken in this regard.
- In particular, all of the learning outcomes related to reading and writing skills should be tried to be addressed in written exams. Alternative assessment and evaluation methods should be used for speaking and listening skills.
- Although it is not one of the results of the study, it should be taken into account that parents and students will also download and study the exams in order to prepare for

exams, since the platform examined in the current study is open to everyone and the exam questions can be downloaded without membership because when teachers download and use the written exams directly from here, there may be students who have reached these questions before and even seen the same exam that the teacher applied in the classroom. This may be a factor that threatens the reliability of the exam.

- For researchers, it can be suggested to investigate the use of such sites by teachers, students and parents, who uploaded the written exams, the uneven distribution of learning outcomes in the written exams, and the reasons for asking questions about learning outcomes different from the ones addressed in the curriculum of the related grade level.
- By comparing the written exams prepared by teachers themselves and the exams on platforms such as “eğitimhane”, the similarities and differences between them can be revealed, and teachers’ use of these platforms can be investigated.

References

- Aydın, M. & Uçgun, D. (2020). Ortaokul Türkçe dersi sınav sorularının programdaki kazanımlara göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 343-356.
- Balcı, E. & Tekkaya, E. (2000). Ölçme ve değerlendirme tekniklerine yönelik bir ölçeğin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 42-50.
- Barbara Y. D. (2004). The table of specifications: insuring accountability in teacher made tests. *The Free Library* (June, 1), [https://www.thefreelibrary.com/The table of specifications: insuring accountability in teacher made...-a0119611686](https://www.thefreelibrary.com/The+table+of+specifications:+insuring+accountability+in+teacher+made...-a0119611686) (Accessed 29.12.2021)
- Başol, G. (2013). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baydaş, Ö., Gedik, N. & Göktaş, Y. (2012, Mayıs). İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma durumu. *IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Aştırmaları Kongre Kitabı* (ss. 402-410). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Black, P. & Wiliam, D. (1998). Inside the black box: Raising standards through classroom assessment. *Phi Delta Kappan*, 80(2), 39-148.
- Büyükalın Filiz, S. & Delal Turan, S. (2018). 4. sınıf öğretmenlerinin temel derslerde sordukları yazılı sınav sorularının Bloom Taksonomisi açısından incelenmesi. *Asya Studies*, 5(5), 11-20.
- Çintaş Yıldız, D. (2015). The analysis of Turkish course exam questions according to re-constructed Bloom’s Taxonomy. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14 (2), 479-497.
- Demirel, Ö. (1998). Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme. *Türkçe Öğretimi, İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, 131-145.
- DiDonato-Barnes, N., Fives, H. & Krause, E. (2013). Using a Table of Specifications to improve teacher-constructed traditional tests: an experimental design. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 21(1), 90-108
- Gelbal, S. & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Göçer, A. (2014). The Assessment of Turkish written examination questions based on the text in accordance with the Barrett’s Taxonomy. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3, 1-16.
- Göçer, A. (2016). Lisansüstü eğitim gören Türkçe öğretmenlerinin yazılı sınav sorularının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 23-37.
- Göçer, A. (2019). Öğrencilerin dinlediğini anlama yeterliklerinin yazılı sınavlarla değerlendirilebilirliği üzerine. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10 (1), 50-59.
- Gök, B. & Şahin, A. E. (2009). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin değerlendirme araçlarını çoklu kullanımı ve yeterlik düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(153) 127-143.
- Güfta, H. & Zorbaz, K. Z. (2008). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi yazılı sınav sorularının düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 205-218.
- Gültekin, İ. & Arhan, S. (2015). Seviye belirleme sınavında (SBS) Türkçe alanında sorulan soruların kapsam geçerliliği açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45 (206), 69-96
- Güneş, T., Dilek, N.Ş., Hoplan, M., Çelikoğlu, M. & Demir, E.S. (2010). "Öğretmenlerin alternatif değerlendirme konusundaki görüşleri ve yaptıkları uygulamalar". *International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (11-13 November 2011). Antalya.

- Güneyli, A. & Abbasoğlu, Ş. (2015). Türkçe dersi yazılı sınav sorularına ilişkin değerlendirme: Kıbrıs örneği. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 67(1), 53-76
- Işık, A. (2018). The abilities of primary teachers to design e-learning content: Sample of NEIT. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3 (2) , 17-28.
- Karatay, H. & Dilekçi, A. (2019). Türkçe öğretmenlerinin dil becerilerini ölçme ve değerlendirme yeterlikleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 48(1), 685-716.
- Kavruk, H. & Çeçen, M.A. (2013). Türkçe dersi yazılı sınav sorularının bilişsel alan basamakları açısından değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 1-9.
- Kocaarslan, M. & Yamaç, A. (2018). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi sınavlarında sordukları metne dayalı anlama sorularının incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 431-448.
- Köğçe, D. & Baki, A. (2009). Matematik öğretmenlerinin yazılı sınav soruları ile ÖSS sınavlarında sorulan matematik sorularının Bloom Taksonomisi'ne göre karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(26), 70-80.
- Kula, S. & Demirci Güler, M. (2019). Sınıf öğretmenlerinin interneti eğitim amaçlı kullanma durumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (1) , 620-647.
- MEB. (2019). *Türkçe dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. Erişim adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=663>
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. (31.01.2018). Resmi Gazete (Sayı: 30318). Accessed: <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=19942&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5>
- Özel, İ. & Alnıaçık, Ü. (2017). Eğitim yayıncılığı sektöründe tutundurma faaliyetlerinin değerlendirilmesi: öğretmenler üzerinde bir araştırma. *International review of economics and management*, 5 (4) , 23-41.
- Tepe, N. (2020). Blogs on education examination of teachers' use cases and thoughts. *Journal of Human Sciences*, 17(1), 162-171.
- Ünlü, S., Öztürk, H. & Tağa, T. (2014). Türkçe dersinde uygulanan sınavlar üzerine bir değerlendirme. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 28 (2), 513-523.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, D. & Girmen, P. (2019). İlkokul 4. sınıf Türkçe dersi kapsamında ölçme ve değerlendirme süreci uygulamaları. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 3 (4), 227-238.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

4. Sınıflara Yönelik Türkçe Dersi Yazılı Sınav Sorularının Program Kazanımlarına Göre İncelenmesi: eğitimhane.com örneği

İlhan POLAT¹

Öz

Bu çalışmanın amacı 4. sınıflar için hazırlanan Türkçe dersi yazılı sınav sorularının 2019 Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarına uygunluğunu araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışma, nitel araştırma yönteminde durum çalışması deseni olarak tasarlanmış ve veriler doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Çalışmanın dokümanları 2019-2020 ve 2020-2021 öğretim yıllarında 4. sınıflar için hazırlanmış Türkçe dersi yazılı sınav kâğıtlarından oluşmaktadır. Bu kapsamda www.egitimhane.com adlı internet sitesinden indirilen 224 sınava ait 2797 soru üzerinden betimsel analiz yapılmıştır. Çalışmada ulaşılan bulgulara göre 4. sınıf Türkçe yazılı sınav sorularının Türkçe dersi öğretim programındaki dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri arasında ve her dil becerisinin kendi içindeki kazanımlarına göre dengeli bir dağılım göstermediği; ağırlıklı olarak okuma ve yazma becerisine odaklanıldığı; dinleme ve konuşma becerisine yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte Türkçe dersi öğretim programı kazanımları dikkate alındığında söz konusu web sitesindeki sınav içeriklerinin, hem sınıf düzeyinin uygun olmaması hem de kazanımlarla ilişkili olmayan içerikler barındırması nedeniyle, öğretmenler tarafından öğretim süreçlerinde kullanılmasının, programda belirtildiği şekliyle öğrencileri belirli bir çerçeve ve ölçüte göre değerlendirme amacına hizmet etmediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yazılı sınavlar
İlkokul
Türkçe öğretim programı
4. sınıflar

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 01.10.2021
Kabul Tarihi: 28.11.2021
E-Yayın Tarihi: 29.04.2022

¹ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, ilhanpolat@hacettepe.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7802-6337>

Giriş

Türkçe dersi öğretim programı; dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisi üzerine kurulmuştur. Türkçe dersi öğretim programına bakıldığında bu beceriler şöyle ifade edilmiştir: “*Öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazanmaları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır (MEB, 2019).* Bu doğrultuda programın kazanımları; dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri şeklinde sınıflandırılmıştır. 4. sınıflar düzeyinde kazanım sayılarına bakıldığında dinleme/izleme becerisinde 13, konuşma becerisinde 6, okuma becerisinde 37 ve yazma becerisinde 22 olmak üzere toplam 78 kazanım bulunmaktadır.

Öğretim sürecinin temel unsurlarından birisi olan ölçme ve değerlendirme (Başol, 2013) eğitimin kalitesinin ölçülerek öğrenme düzeyinin ve ihtiyaçların tespiti ve buradan hareketle sürece ilişkin eksikliklerin tespit edilerek iyileştirilmesi olarak ifade edilmektedir (Balci ve Tekkaya, 2000; Black ve William, 1998). Öğrenme-öğretme sürecinde yapılan her müdahale belirli bir amaç doğrultusunda yapılmaktadır. Müdahale sonunda beklentinin karşılanıp karşılanmadığı veya ne kadar karşılandığı sonraki adımlar için rehber olmaktadır. Bu nedenle öğrenme-öğretme sürecinde eğitimin beklenen sonuca ulaşip ulaşmadığı ancak yapılan uygulamaların ölçülmesi ve değerlendirilmesiyle mümkündür (Göçer, 2016). Bu kapsamda MEB (2019), Türkçe dersi öğretim programında programla kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilere ulaşma düzeyinin belirlenmesi için sürekli bir değerlendirme sürecine vurgu yapmaktadır. Bu süreklilik, öğretim sürecinin her aşamasında olmak durumundadır. Bu bağlamda ölçme ve değerlendirme, öğretim sürecinin başında öğrenci hakkında bilgi edinme ve öğrenme hedeflerini belirlemeye; öğretim sırasında öğrenci ve öğretmene geri bildirim vermeye; öğretim sonunda ise öğrenme sürecinin amacına ulaşma durumunu belirlemeye katkı sağlayacaktır (MEB, 2019). Böylece ölçme değerlendirme ile öğrencilerin düzeyleri belirlenecek, buna göre hedefler belirlenecektir. Öğretme sürecinde ise yapılan ölçme ve değerlendirme ile öğretmene yürüttüğü süreci görme fırsatı verecek ve aynı zamanda öğrencinin durumu hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayacaktır. Öğretim sürecinin sonunda yapılan ölçme ve değerlendirme amaca ulaşma durumunu ortaya koyacaktır.

Türkçe öğretim programında genel olarak süreç odaklı bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmiş olsa da MEB (2019), ilgili programda 4-8. sınıflarda sürecin yanı sıra sonuç odaklı ölçme ve değerlendirme yaklaşımının benimsenmesi gerektiği de ifade edilmektedir. Sonuç odaklı ölçme ve değerlendirme çalışmalarında ise özellikle bilişsel beceriler için yazılı sınavlara vurgu yapılmaktadır. Her ne kadar son yıllarda alternatif ölçme araçları yaygınlaşmış olsa da öğretmenlerin en fazla kullandığı sınav türünün yazılı sınavlar olduğu (Köğce ve Baki, 2009) ve sınıf öğretmenlerinin hâlâ geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerine başvurduğu ifade edilmektedir (Gök ve Şahin, 2009; Güneş, Şener-Dilek, Hoplan, Çelikoğlu ve Demir, 2010). Öğretmenlerin en fazla kullandığı sınav teknikleri arasında ise yazılı yoklama, çoktan seçmeli, doğru-yanlış ve boşluk doldurma gibi soru türleri dikkat çekmektedir (Gök ve Şahin, 2009; Güneş ve diğerleri, 2010). İlkokulda ise yazılı sınavlar 4. sınıfta öğrencilerin karne notlarını belirlemek amacıyla sınıf öğretmenleri tarafından kullanılmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin (2018) 22. maddesinde ölçme ve değerlendirmenin niteliği ve sayısı şöyle ifade edilmektedir:

“4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda her dersten bir dönemde iki sınav yapılır. Bir sınıfta/şubede bir günde yapılacak sınav sayısı ikiye, her bir sınav süresi ise bir ders saatini geçemez. Öğretmenlerce yapılan sınavlarda farklı soru tiplerine yer verilir. Soruların konulara göre dağılımı yapılırken ağırlığın bir önceki sınavdan sonra işlenen konulardan olmak kaydıyla geriye doğru azalan bir oranda ve dönem başından beri işlenen konulardan seçilir.”

Programların bütün olarak ele alınması öğretim sürecinin işleyişi için oldukça önemlidir. Bu nedenle ölçme değerlendirme sürecinin de programın diğer unsurlarıyla bütünlük oluşturması gerekir. Bu noktada MEB (2019), Türkçe dersi öğretim programında ölçme değerlendirme sürecinde yazılı

sınavların yapılandırılmasında kullanılan maddelerin öğretim programı kazanımlarının bilgi, beceri tür ve düzeyleri ile tutarlı olmasına ve öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerin kullanılmasına imkân sağlayan şekilde olması gerektiğini vurgulamaktadır. Yazılı sınavlarda sorular ve kazanımlar arasındaki dağılım ilişkisi yapılan ölçme ve değerlendirmenin geçerliği üzerinde önemli bir etkidir. Başarıyı ölçmeye yönelik ölçme araçlarında olması gereken en önemli özelliklerden biri aracın kapsam geçerliğidir (Barbara, 2004). Kapsam geçerliği, ölçme aracında bulunan maddelerin, ölçtüğü kazanımlar yönünden belirtke tablosuna yani ölçmek istenilen kazanımlarla uyumlu olup olmadığıyla ilgilidir (Baykul, 2000'den aktaran Gültekin ve Arhan, 2015). Kazanımlarla uyumlu olmayan ölçme ve değerlendirme, kazanımlarla ilgili doğru sonuçları yansıtmayacaktır. Sınavlar hazırlanırken kapsam geçerliğini sağlamak adına kullanılan en önemli araçlardan biri belirtke tablosudur. Belirtke tablosu bir sınav hazırlanırken sınavın amacına uygun kapsamın ve ölçülecek davranışların iki boyutlu bir tablo üzerinde gösterilmesidir (Demirel, 1998). Belirtke tablosu kullanmak yapılan testin odağını tanımlamak, hedef ile içeriğin uyumunu sağlamakla birlikte (Barbara, 2004) öğretmenler için de kolaylık sağlamaktadır (DiDonato-Barnes, Fives ve Krause, 2013). Bu nedenle yapılan yazılı sınavların amacına ulaşması için testlerin kapsam geçerliğinin sağlanması ve bunun için de kolaylaştırıcı olarak belirtke tablolarının kullanılması gerekir. Zira kapsam geçerliği sağlanmamış ve kazanımlarla uyumlu olmayan bir ölçme değerlendirme sürecinden elde edilen sonuçlar programa, öğretmene ve öğrenciye sağlıklı bir geribildirim yapmayacaktır.

Alanyazında Türkçe dersi yazılı sınav sorularının bilişsel düzeylerinin (Büyükalın-Filiz ve Delal-Turan, 2018; Çintaş-Yıldız, 2015; Göçer, 2014; Güfta ve Zorbaz, 2008; Kavruk ve Çeçen, 2013), sınıf öğretmenlerinin yazılı sınavlarda sorduğu metne dayalı soruların (Kocaarslan ve Yamaç, 2018) ve ortaokul Türkçe dersi sınav sorularının program kazanımlarına göre incelendiği (Aydın ve Uçgun, 2020; Güneyli ve Abbasoğlu, 2015; Ünlü, Tağa ve Öztürk 2014) çalışmalar mevcuttur. Bununla birlikte sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi yazılı sınavlarında sorduğu soruların program kazanımlarına göre incelendiği çalışmalar sınırlıdır (Yıldırım ve Girmen, 2019). Bu nedenle 4. sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanan yazılı sınav sorularının öğretim programının kazanımlarıyla uyumunun ve kapsamının araştırılmasının hem mevcut durumun ortaya konmasına hem de ileriki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı 4. sınıflar için hazırlanan Türkçe dersi yazılı sınav sorularının 2019 Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarına uygunluğunu araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın araştırma sorusu şu şekilde belirlenmiştir:

- Türkçe dersi öğretim programı kazanımları dikkate alındığında eğitimhane.com adlı internet sitesindeki “Türkçe dersi yazılı sınav soruları” adlı içeriklerin programa uygunluğu hangi düzeydedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma yöntemine dayalı olarak durum çalışması deseninde tasarlanmış olup betimsel bir çalışmadır. Araştırma verileri 4. sınıflar için hazırlanan Türkçe dersi yazılı sınav kâğıtlarından oluştuğundan doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Doküman incelemesi, hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Çalışma Grubu, Kaynak ve Materyaller

Çalışma grubunu oluşturan dokümanlar 2019-2020 ve 2020-2021 öğretim yıllarında eğitimhane.com adlı internet sitesinde 4. sınıf Türkçe dersi yazılı sınav soruları adıyla yüklenmiş dosyalardan oluşmaktadır. Veri kaynağı olarak *www.egitimhane.com* adlı internet sitesinin kullanılmasının nedeni doküman indirmek için üyelik şartı bulunmaması, öğretmenlerin en fazla ziyaret ettiği, doküman aldığı ve doküman yüklediği sitelerden biri olması (Baydaş, Gedik ve Göktaş, 2012; Işık, 2018; Tepe, 2020) ve sınıf öğretmenlerinin ders hazırlıklarında en çok kullandığı web sitesi olmasıdır (Kula ve Demirci-Güler, 2019). Her ne kadar öğretmenlerinin söz konusu web sitesine veri yüklediği ve veri indirdiğine dair alanyazında çalışma olsa da site üyeliği için öğretmen olma şartı bulunmamaktadır. Veri indirmek için üyelik şartının olmaması, yazılı sınavları öğrencilerin ve

velilerin de hazırlık amacıyla kullanabileceği göz önünde bulundurarak söz konusu yazılı sınavların öğretmenler tarafından yüklenip sınıflarda kullandığına dair kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Bu durum, çalışmanın sınırlılıklarındandır.

Çalışmanın amacına yönelik olarak önce web sitesinden 2019-2020 ve 2020-2021 öğretim yılına ait bütün 4. sınıf yazılı sınav dosyaları indirilmiştir. Sınav dosyaları tek tek kontrol edilip Türkçe dersine ait olmayan ve Türkçe dersi Bireysel Eğitim Programı (BEP) amacıyla hazırlanmış sınavlar elendikten sonra kalan dosyalar incelenmiştir. Yazılı sınavlara ilişkin bilgiler Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1. Yazılı Sınav ve Sorulara İlişkin Bilgiler

Doküman		n
Yazılı Sınavlar	Ulaşılan sınav	245
	Çalışmaya dâhil edilen sınav	224
	Çalışma dışı bırakılan sınav	21
Sorular	Toplam soru	3808
	Çalışmaya dâhil edilen soru	2797
	Çalışma dışı bırakılan soru	1011

Tabloda da görüldüğü gibi 245 sınavdan 224'ü çalışmaya dâhil edilmiştir. 21 sınav ise çalışmaya dâhil edilen başka sınav/sınavlarla birebir aynı olduğundan çalışma dışında bırakılmıştır. Çalışmaya dâhil edilen 224 sınavda toplamda 3808 soruya ulaşılmıştır. Bu soruların tamamı önce listelenmiş, tüm sorular arasında başka sorularla birebir aynı olan 1011 soru çalışma dışında bırakılarak toplamda 2797 soru üzerinden analizler yapılmıştır. Elenen sorularla ilgili olarak şu örnekler verilebilir.

“Eyvah ( ) Annemin en sevdiği vazoyu kırdın ( ) Hemen bu dağınıklığı toplamalıyız ( ) Bana yardım edeceksin değil mi “( )”cümlesinde yay ayrıçla gösterilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir” sorusu 22 adet sınav kâğıdında sorulmuştur.

“Beyza öğleden sonra araştırma yapmak için kütüphaneye gidecekti.” Cümlesinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?” sorusu 8 adet sınav kâğıdında aynı cevap seçenekleriyle sorulmuştur.

Verilerin analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yönteminde veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir, yorumlanır ve doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Çalışmada 2019 Türkçe dersi öğretim programının 4. sınıf kazanımlarının karşısına ilgili sorular yazılarak kod-kategori ilişkisi kurulmuştur. Verilerin analizinde araştırmacı ve bir sınıf öğretmeni ayrı ayrı çalışmıştır. Bütün sorular ilgili kazanımın karşısına yazılmış ve daha sonra iki kodlayıcı arasındaki uyuma bakılmıştır. Kazanımlarla ilişkili soruların kodlanmasında görüş ayrılığı olmamakla birlikte herhangi bir kazanımla ilişkili olmayan soruların kodlanmasında farklı kodlanan sorular olmuştur. Bu sorular tekrar ayrı ayrı kodlanmış uzlaşma sağlanana kadar maddeler incelenmeye devam etmiştir. İki kodlayıcı arasında tam uyum sağlandıktan sonra frekans tablosu oluşturulmuştur.

Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik; inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve teyit edilebilirlik kavramlarıyla açıklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). İnanırıcılık adına bulgular kısmında kazanım soru ilişkisine örnekler verilmiştir. Aktarılabilirlik adına çalışmanın yöntem kısmı anlaşılır ve detaylı bir şekilde yazılmış; veri kaynağının seçimi, gerekçeleri, dokümanlara ulaşma, çalışmaya dâhil edilen ve dışarda bırakılan verilerin seçimi ve gerekçesi ile analiz süreci ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur. Veri analizinde araştırmacı dışında önceki yıl 4. sınıf okutan bir sınıf öğretmeni kodlama yapmış ve iki kodlayıcı arasında uyuma bakılmıştır. Teyit edilebilirlik adına çalışmaya dâhil edilen sınav kâğıtları ve kodlar muhafaza edilmektedir.

Etik Kurul İzni

Çalışma doküman analizi yöntemiyle yapıldığından ve internet üzerinden açık kaynaklar kullanıldığından etik kurul iznine başvurulmamıştır.

Bulgular

Bu bölümde verilerin analizlerinden ulaşılan bulgular; önce temel becerilere ait genel tablo şeklinde verilmiş daha sonra her bir beceriye ait bulgular ayrı ayrı verilmiştir. Bulgular verilirken Türkçe dersi öğretim programındaki kazanımlar, kazanıma denk gelen soru sayısı ve örnek sorulara yer verilmiştir. Her örnek sorunun sonuna (s1),(s2),(s3) şeklinde ilgili olduğu sınavın numarası eklenmiştir. Kazanımlar ve sorular tabloları verilirken en az bir soru tespit edilen kazanımlar tabloda verilmiş, herhangi bir soru sorulmamış kazanımlar tabloda verilmemiştir. Dil becerileri ve kazanımlar programdaki sıraya göre sunulmuştur. Türkçe dersi yazılı sınav sorularının kazanımlarla olan ilişkisine ait genel görünüm Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2. Soruların Temel Dil Becerilerine Göre Dağılımı

Kazanımlar	f	%	
T.4.1. Dinleme/İzleme	1	0,03	
T.4.2. Konuşma	0	0	
T.4.3. Okuma	Akıcı okuma	1	0,03
	Söz varlığı	807	28,85
	Anlama	969	34,64
	Toplam	1777	63,53
T.4.4. Yazma	488	17,44	
Farklı sınıf düzeyindeki kazanımlara yönelik sorular	233	8,33	
Herhangi bir kazanımla ilişkili olmayan sorular	298	10,65	
Toplam	2797	100	

Tabloya bakıldığında dinleme becerisinde 1, konuşma becerisinde 0, okuma becerisinde 1777 ve yazma becerisinde 488 soru olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 298 sorunun herhangi bir kazanımla ilişkisi kurulamadığı ve 233 kazanımın da 4. sınıfın alt veya üst sınıflarından kazanımlara ait olduğu görülmektedir. İncelen soruların çoğunluğunun okuma becerisi (% 63,53) ve yazma becerisinde (% 17,30) yoğunlaştığı görülmektedir. Okuma becerisi kazanımlarının ise anlama becerisinde (%34,64) ve söz varlığına (28,85) yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Akıcı okuma becerisinde ise sadece bir soruya yer verilmiştir.

Dinleme/izleme becerisi kazanımlarına yönelik bulgular

Dinleme/izleme becerisinde sorulan sorulara ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Dinleme Becerisi Kazanımları ve Sorular

Kazanım	f	Örnek soru
T.4.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.	1	Aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyicinin özelliği değildir? (s38)

Tabloya göre dinleme becerisinde 13 kazanımdan sadece bir kazanıma yönelik bir adet soru sorulmuştur. Soruya bakıldığında sorunun ezber bilgi gerektirdiği, öğrencinin bu bilgiyi beceriye dönüştürüp dönüştürmediğini ölçecek bir soru olmadığı görülmektedir.

Konuşma becerisine yönelik bulgular

Türkçe dersi öğretim programında 4. sınıflar düzeyinde konuşma becerisinde toplam 6 kazanım bulunmaktadır. İncelen sorularda konuşma becerisine yönelik herhangi bir soru tespit edilmemiştir.

Okuma becerisine yönelik bulgular

Okuma becerisi kazanımlarına yönelik bulgular; akıcı okuma, söz varlığı ve okuduğunu anlama becerileri şeklinde ayrı ayrı verilmiştir. Akıcı okuma becerisi kazanımlarına ait bulgular Tablo 4'teki gibidir.

Tablo 4. Akıcı Okumaya Yönelik Kazanımlar ve Sorular

Kazanım	f	Örnek soru
T.4.3.6 Okuma stratejilerini uygular.	1	Aşağıdakilerden hangisi sesli okuma kurallarından biri değildir? (s41)

Tabloda akıcı okuma becerilerine yönelik 6 kazanımdan sadece bir kazanıma yönelik bir adet soru olduğu görülmektedir. Diğer kazanımlara yönelik herhangi bir soru tespit edilmemiştir. Soruya bakıldığında sorunun ezber bilgi gerektirdiği, öğrencinin bu bilgiyi beceriye dönüştürüp dönüştürmediğini ölçecek bir soru olmadığı görülmektedir.

Söz varlığı becerisi kazanımlarına ait bulgular Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5. Söz Varlığına Yönelik Kazanımlar ve Sorular

Kazanım	f	Örnek soru
T.4.3.7. Kelimelerin anlamlılarını bulur.	176	Aşağıdaki tümceler hangisinde zıt anlamlı sözcükler beraber kullanılmıştır? (s16)
T.4.3.8. Kelimelerin anlamlılarını bulur.	201	Aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını karşlarına yazınız. (s2)
T.4.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.	62	Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş seslisi olan sözcük hiç yoktur? (s155)
T.4.3.10. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri belirler.	181	Aşağıdaki altı çizili kelimelerin cümledeki anlamına göre (gerçek, mecaz, terim) parantez içine yazınız. (s 98)
T.4.3.11. Deyim ve atasözlerinin metnin anlamına katkısını kavrar.	146	Aşağıdakilerden hangisi dayanışmayı ve iş birliğini öğütleyen bir atasözdür? (s110)
T.4.3.12. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	41	Yukarıdaki cümledeki altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisi olabilir? (s27)

Tabloya bakıldığında söz varlığı becerisine yönelik 6 kazanımın tamamına yönelik sorular sorulduğu görülmektedir. Genel olarak soru dağılımı dengeli olmakla birlikte eş anlamlı kelimeler; gerçek, mecaz ve terim anlamlı kelimeler; zıt anlamlı kelimeler ile deyim ve atasözlerinin anlamıyla ilgili daha fazla soru sorulduğu görülmektedir.

Anlama becerisi kazanımlarına ait bulgular Tablo 6'daki gibidir.

Tablo 6. Anlamaya Yönelik Kazanımlar ve Sorular

Kazanım	f	Örnek soru
T.4.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.	5	Aşağıdaki fotoğrafta görünen karakterin fiziksel özelliklerini yanına yazınız. (s 63)
T.4.3.16. Okuduğu metnin konusunu belirler.	43	Bir metin okuyan Aslı, hangi sorunun cevabını verirse metnin ana fikrini belirlemiş olur? (Sınav 159)
T.4.3.17. Metnin ana fikri/ana duygusunu belirler.	114	Aşağıdaki ifadelerden hangisi bu metnin ana fikri olabilir? (s93)
T.4.3.18. Okuduğu metinle ilgili soruları cevaplar.	530	Köylü, yılanı ne zaman görmüş? (s176)
T.4.3.19. Metinle ilgili sorular sorar.	1	Metinle ilgili bir soru da siz yazıp, cevaplayınız. 157
T.4.3.20. Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.	55	Bu metnin hikâye unsurlarını yazınız. (s80)
T.4.3.21. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık belirler.	26	Bu parçaya en uygun başlık sizce ne olur? (s211)
T.4.3.22. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.	6	Yanda verilen sembolün anlamı aşağıdakilerden hangisidir? (s145)
T.4.3.23. Metin türlerini ayırt eder.	17	Aşağıda verilen metinlerin türlerini altlarındaki noktalı alanlara yazınız. (s71)
T.4.3.24. Hikâye edici ve bilgilendirici metinleri oluşturan öğeleri tanıır.	26	Metnin Giriş, Gelişme ve Sonuç bölümlerinden alınan kısımların metnin hangi bölümü olduğuna göre eşleştiriniz. (s109)
T.4.3.26. Metindeki gerçek ve hayali öğeleri ayırt eder.	49	Aşağıdaki cümlelerden "Gerçek" olanlara (G),"Hayal ürünü" olanlara (H) yazınız. (s33)
T.4.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlar yapar.	88	Bu öyküden ne gibi bir sonuç çıkarılabilir? (s3)
T.4.3.34. Grafik, tablo ve çizelgelerle ilgili soruları cevaplar.	3	Grafikteki bilgilere göre soruları cevaplayınız. (s23)
T.4.3.37. Okuduğu metindeki olaylara ilişkin düşüncelerini ifade eder.	6	Metinde Mehmetçik, Atatürk ile niçin görüşmüyor? Düşüncelerinizi açıklayınız. (s27)

Türkçe dersi öğretim programında anlama becerisine yönelik 25 kazanım bulunmaktadır. Tabloya bakıldığında sınavlarda 14 kazanıma (%56) ait sorular sorulduğu ancak 11 kazanıma (%44) ait herhangi bir soru sorulmadığı görülmektedir. Buna göre anlama becerisi kazanımlarına neredeyse yarı yarıya sınavlarda yer verilmediği anlaşılmaktadır. Ayrıca anlama becerisindeki 969 sorudan 530 sorunun (%54,69) “T.4.3.18. Okuduğu metinle ilgili soruları cevaplar.” kazanımına yönelik olduğu görülmektedir.

Yazma becerisine yönelik bulgular

Yazma becerisinde sorulan sorulara ilişkin bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Yazma Becerisine Yönelik Kazanımlar ve Sorular

Kazanım	f	Örnek soru
T.4.4.2. Bir işin işlem basamaklarına ilişkin yönergeler yazar.	1	Çocuklara bir konuya odaklanma alışkanlığı kazandıran ‘İsim-Şehir’ oyunu nasıl oynanır? Yazınız. (s187)
T.4.4.3. Hikâye edici metin yazar.	46	İleri yaşlarda hangi mesleği seçmek istiyorsanız onunla ilgili bir hikâye yazınız (s129)
T.4.4.4. Bilgilendirici metin yazar.	5	Aşağıya COVID-19 virüsünden korunma yollarını kısaca yazalım (s68)
T.4.4.8. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.	3	Aşağıdaki verilen sözcüklerden hangisi dilimize, yabancı dillerden girmiş olan sözcüktür? (s138)
T.4.4.10. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.	298	Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini koyalım (s32)
T.4.4.13. Yazılarında eş sesli kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.	47	Aşağıda verilen eş sesli kelimeleri farklı anlamlarıyla cümle içinde kullanınız. (s166)
T.4.4.17. Sayıları doğru yazar.	4	Aşağıdakilerden hangisinde sayıların yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır? (s142)
T.4.4.18. Yazılarında bağlaçları kuralına uygun kullanır. “de” ve “ki” bağlaçlarını doğru yazmaları sağlanır.	53	Aşağıdaki cümlelere “-de” ve “-ki” eklerinin bitişik mi ayrı mı yazıldığını gösteriniz. (s24)
T.4.4.22. Pekiştirmeli sözcükleri doğru yazar.	27	Aşağıdaki kelimeleri pekiştirmeli kelime olacak şekilde düzenleyiniz (s139)
3 ve 4. sınıf düzeyinde yazı çalışmaları; İlk olarak şırıl şırıl, vızır vızır gibi yansıma sözcükler ve usul usul, uzak yakın gibi ikilemeler yazdırılmalıdır.	4	Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ikileme ifade eden bir kelime vardır? (s6)

Türkçe dersi öğretim programında yazma becerisine yönelik 22 kazanım bulunmaktadır. Tabloya bakıldığında sınavlarda 9 kazanıma (%40,90) ait sorular sorulduğu ancak 13 kazanıma (%59,09) ait herhangi bir soru sorulmadığı görülmektedir. Ayrıca kazanımlar arasında olmamakla birlikte Türkçe dersi öğretim programında açıklamalar bölümünde “3 ve 4. sınıf düzeyinde yazı çalışmaları” başlığı altında ifade edilen ikilemelerle ilgili de 4 soru tespit edilmiştir. Yazma becerisinde soruların kazanımlara göre dengeli dağılım göstermediği, kazanımların yarısından fazlasına ait herhangi bir soru sorulmadığı görülmektedir. Ayrıca soru sorulan kazanımlar arasında da dengeli bir dağılım olmadığı görülmektedir. Yazma becerisi kazanımlarına yönelik sorulan 488 sorudan 298’i (%61,06) “T.4.4.10. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.” kazanımına yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Farklı sınıf düzeyindeki kazanımlara yönelik sorulara ilişkin bulgular

Sınav soruları incelendiğinde bazı soruların Türkçe dersi öğretim programının 4. Sınıf kazanımlarıyla ilgili olmadığı görülmüştür. Diğer sınıflar kazanımlarına bakıldığında soruların başka sınıf düzeyindeki kazanımlarla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Bu kazanımlara ve ilgili sorulara yönelik bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Farklı sınıflara ait kazanımlar ve sorular

Sınıf	Kazanım	f	Örnek soru
2. sınıf	T.2.4.1. Anlamli ve kurallı cümleler yazar.	53	Aşağıya bir tane kurallı cümle, bir tanede devrik cümle yazınız? (s88)
	T.2.4.13. Soru ekini kuralına uygun yazar.	33	Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-mi” ekinin yazılışı ile ilgili bir yanlışlık vardır? (s126)
3. sınıf	T.3.3.21. Metinleri oluşturan öğeleri tanıır. a) Başlık ve paragraf hakkında kısa bilgi verilir	1	Yukarıdaki metin kaç paragraftan oluşmaktadır? (s203)
5. sınıf	T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.	25	Aşağıdaki kelimelerdeki ses olaylarını karşlarına yazın (s66)
	T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. (...nesnel ve öznel çıkarımlar üzerinde durulur)	22	Cümleleri okuyunuz. Nesnel yargı bildiren cümlelere(N), öznel yargı bildiren cümlelere (Ö) yazınız. (s19)
	T.5.3.11. Yapım ekinin işlevlerini açıklar. Yapım ekleri ezberletilmez, işlevleri sezdirilir. Kelime türetmenin mantığı kavratılır	12	Aşağıdaki basit sözcüklere “-cı,-lık,-lı,-sız” eklerinden uygun olanları getirip türemiş kelimeler (s73)
	T.5.3.26. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.	10	Yukarıdaki cümlede altı çizili kelimenin yerine aşağıdakilerden hangisi yazılamaz? a) fakat b) veya c) ama d) yalnız (s193)
	T.5.4.4. Yazma stratejilerini uygular.	5	Okuduğun metnin devamı olacak bir cümle yaz bakalım. (s7)
6. sınıf	T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.	16	Aşağıdaki kelimeleri ismin hal ekleriyle çekimleyiniz (s148)
	T.6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.	5	Aşağıdaki sözcüklerden hangisi, türemiş sözcüktür? (s105)
	T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	1	Aşağıdaki cümlelerde adılların (zamirlerin/ adın yerine kullanılan sözcükler) altını çiziniz. (s30)
7. sınıf	T.7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.	31	Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı anlatım vardır? (s137)
	T.7.3.13. Anlatım bozukluklarını tespit eder.	9	Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır? (s223)
	T.7.3.12. Fiillerin anlam özelliklerini fark eder. İş (kılış), oluş ve durum fiillerinin anlam özellikleri üzerinde durulur.	2	Parçada geçen 10 tane eylemi kutuya yazınız. (s66)
8. sınıf	T.8.4.18. Cümlenin öğelerini ayırt eder.	8	Aşağıdaki cümlelerin özne ve yüklemelerini yazınız. (s55)

İncelenen sınav sorularından 233’ü (%8,33) dördüncü sınıf kazanımı olmayıp 2,3,5,6,7 ve 8. sınıf düzeyindeki kazanımlara yöneliktir. 2. sınıf kazanımlarına ait 86, 3. sınıf kazanımlarına ait 1, 5. sınıf kazanımlarına ait 74, 6. sınıf kazanımlarına ait 22, 7. sınıf kazanımlarına ait 42 ve 8. sınıf kazanımlarına ait 8 soru tespit edilmiştir. Burada en fazla sorunun 2 ve 5. sınıf düzeyinde olduğu görülmektedir.

Herhangi bir kazanımla ilişkili olmayan sorulara yönelik bulgular

Yapılan analizlerde 298 sorunun (% 10,65) herhangi bir kazanımla ilişkisi kurulamamıştır. Bu sorulardan bazılarında ait soru kökleri şöyledir:

Aşağıdakilerden hangisi Türk büyüklerinden değildir? (s78)

Aşağıdakilerden hangisi iyi bir liderde olması gereken özelliklerden biri değildir? (s41)

Sorulara bakıldığında Türkçe dersi öğretim programında herhangi bir sınıf düzeyine denk gelmeyen sorular sorulduğu görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde çalışmanın bulgularından ulaşılan sonuçlar tartışılmış ve sonuçlar bağlamında öneriler sunulmuştur.

Çalışmadan ulaşılan bulgulara göre 4. sınıflar için hazırlanan Türkçe dersi yazılı sınav soruları Türkçe dersi öğretim programına göre kapsam geçerliği bakımından bir takım sorunlar barındırmaktadır. Sorular ağırlıklı olarak okuma ve yazma becerisine yoğunlaşırken dinleme ve konuşma becerisi ihmal edilmiştir. Çalışma kapsamındaki sorulardan sadece bir tanesi dinleme becerisine yönelik iken konuşma becerisine yönelik herhangi bir soru bulunmamaktadır. Bu sonuç, alinyazındaki çalışmalarla örtüşmektedir (Güneyli ve Abbasoğlu 2015; Karatay ve Dilekçi, 2019; Ünlü ve diğerleri, 2014; Yıldırım ve Girmen, 2019). Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri arasında dengeli dağılım olmamakla birlikte okuma ve yazma becerilerinin kendi içindeki kazanımları arasında da dengeli bir dağılım olmadığı olduğu tespit edilmiştir. Okuma becerilerinden akıcı okuma becerisi kazanımlarına bakıldığında 6 kazanımdan 1'ine, söz varlığı becerisine yönelik 6 kazanımın tamamına, anlama becerisine yönelik 25 kazanımın 14'üne; yazma becerisine yönelik 22 kazanımdan 9'una yer verildiği ve diğer kazanımlardan soru sorulmadığı tespit edilmiştir. Okuma ve yazma becerisi kazanımlarına bakıldığında okuduğu metinle ilgili soruları cevaplama, büyük harflerin kullanımı, noktalama işaretleri, eş ve zıt anlamlı kelimeler; gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükler; deyim ve atasözleri ile metnin ana fikri/ana duygusu konularıyla ilgili 7 kazanımın okuma ve yazma becerisi kazanımları arasındaki oranı %11,86 iken, bu kazanımlara ait soruların ağırlığının %67,63 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okuma ve yazma becerisi kazanımlarına yönelik soruların fazla olup, dinleme ve konuşma becerisi kazanımlarının sınavlarda yer bulunmamasının birkaç nedeni olabilir. Öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri genellikle yazılı sınavlarla ölçülüp değerlendirilmektedir (Göçer, 2019). Ayrıca bu konuda Ünlü ve diğerleri (2014) okuma ve yazma becerilerinin ölçülmesinin, dinleme/izleme ve konuşma becerilerine kullanılan ölçme araçları göre daha somut, nesnel ve kolay olduğunu ifade etmektedir. Genelde yapılan yazılı sınavlarda öğretmen sınav sorularını çoğaltıp öğrencilere dağıtmakta ve belirli bir süre soruları çözmesi istenmektedir. Bu süre zarfında öğretmen ve öğrenci herhangi bir iletişime geçmemektedir. Böyle bir durumda dinleme ve konuşma becerisinin ölçülmesi zor olacaktır. Dinleme ve konuşma becerisi; sadece sınav kâğıdının verilmesiyle ölçmeye uygun beceriler değildir. Dinleme becerisi için asgari düzeyde işitsel bir uyarana ihtiyaç duyulmaktadır. Konuşma becerisi ise bireyin duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade etmesini gerektirmektedir. Bu nedenle yazılı sınavlarda öğretmenler dinleme ve konuşma becerisine yer vermemiş olabilir. İkinci olarak alinyazındaki çalışmalar öğretmenlerin dinleme ve konuşma becerilerini daha çok sınıf içinde gözlemleyerek değerlendirdiklerini ve derse katılma durumlarına göre bir kanaat notu olarak değerlendirmeye dolaylı olarak yansıtıklarını göstermektedir (Göçer, 2019; Karatay ve Dilekçi, 2019; Yıldırım ve Girmen, 2019). Her ne kadar dinleme becerisinin yazılı sınavlarda ölçme ve değerlendirmenin zorluğundan bahsedilse de Göçer (2019) dinleme becerisine yazılı sınavlarda yer verilmesi gerektiğini ifade ederek tıpkı öğrencilerin okuduğunu anlama becerisinin değerlendirilmesi gibi yazılı sınavlar aracılığıyla dinleme becerisinin ölçülüp değerlendirilebileceğine dair bir model önermiştir. Bir diğer neden de öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlikleriyle ilgilidir. Alanyazında öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanında yetersiz olduğu (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007) ve öğretmenlerin konuşma ve dinleme becerilerini ihmal etmelerinin nedenini bu alanlarda ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin iyi olmamasına bağladıkları ifade edilmektedir (Karatay ve Dilekçi, 2019). Sınavlarda kullanılan soruların programla bu şekilde dengeli bir dağılım göstermemesi ölçme değerlendirme sürecinin sağlıklı bir sonuç vermesini de engelleyecektir. Zira MEB (2019) Türkçe dersi öğretim programında ölçme değerlendirme sürecinde yazılı sınavların yapılandırılmasında kullanılan maddelerin öğretim programı kazanımlarının bilgi, beceri tür ve düzeyleri ile tutarlı olmasına ve öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerinin kullanılmasına imkân sağlayacak şekilde olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Bu çalışmada ulaşılan bir başka sonuç 4. sınıf kazanımlarıyla ilgili olmayan sorulardır. Bu sorulardan bazıları (%8,33) 2,3,5,6,7 ve 8. sınıf düzeyindeki kazanımlara yönelikken bazılarının ise (%10,65) ise herhangi bir kazanımla ilişkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun da birkaç nedeni olduğu düşünülmektedir. Sorular arasında 2 ve 3. Sınıf kazanımlarına yönelik sorular olması bazı sınavlarda öğrenci seviyesi düşünülerek veya tekrar amaçlı önceki sınıflardan sorular sorulmuş olabilir. Ayrıca soruların alındığı platform Türkiye'nin her bölgesinden ulaşılan bir sınav indirme sitesi olduğundan eğitim düzeyi daha düşük bölgeden öğretmenlerin yüklediği sınavların soruları olabilir. 5,6,7 ve 8. sınıf kazanımlarından sorular sorulmasının nedeni olarak yardımcı kaynak kitapların kullanımının olduğu düşünülmektedir. Her ne kadar MEB tarafından çeşitli sınırlamalar getirilse öğretmenlerin bu kitapları tavsiye ettiği ve MEB kitaplarına ilave olarak eğitimi desteklemek için öğrencileri yönlendirdiği bilinmektedir (Özel ve Alıncaçık, 2017). Araştırmacının bireysel ve mesleki deneyimine dayanarak ulaşılan bu sonucun kaynağının yardımcı kaynak kitaplar olabileceği değerlendirilip bu çalışma için 4. sınıflara yönelik 5 adet yardımcı kaynak kitabın konuları ve soruları incelenmiştir. Yapılan incelemede bu çalışmanın bulgularını destekler şekilde özellikle üst sınıfların kazanımlarının olduğu tespit edilmiştir. Yardımcı kaynak kitaplarda Türkçe dersi öğretim programındaki 4. sınıf kazanımlarının dışında kazanımlara yönelik içerik ve soruların bulunmasının yazılı sınavlara da yansımış olabileceği şeklinde değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, 4. sınıflar için hazırlanan Türkçe dersi yazılı sınav sorularının incelendiği bu çalışmada hazırlanan soruların Türkçe dersi öğretim programındaki dil becerilerine ve her dil becerisinin kendi içindeki kazanımlarına göre kapsam geçerliği konusunda sorunlar olduğu, ağırlıklı olarak okuma ve yazma becerisine odaklanıldığı; dinleme ve konuşma becerisine yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte 4. sınıf düzeyinden farklı sorular ile Türkçe dersi öğretim programı (1-8. sınıflar) kazanımlarının herhangi biriyle ilişki olmayan sorular sorulduğu ve yazılı sınavların kapsamı konusunda sorunlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda bu sınav kâğıtları kullanılarak yapılan ölçme değerlendirme çalışmalarının mevcut durumu yansıtmakta yetersiz kalacağı, gerek programın amacına ulaşma gerek öğretmene ve öğrenciye geribildirim sağlama konusunda yanlış yönlendirme yapacağı söylenebilir.

Bu sonuçlar doğrultusunda şu öneriler getirilmiştir:

- Eğitimhane sitesinden indirilen yazılı sınav sorularının eğer sınıflarda kullanılacaksa öğretmenler tarafından program kazanımları kapsamında incelenmesi, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra uygulanması önerilebilir.
- Yazılı sınavların amacına ulaşması için sınıf düzeyinde kazanımlara göre hazırlanmalı ve ölçme-değerlendirme buna göre yapılmalıdır. Sınıf düzeyinin üstündeki kazanımların hem öğrenciyi zorlayacağı hem de zamanla sınıfta öğretmenler tarafından işlenmesine yol açabileceğinden hareketle bu konuda daha dikkatli olunmalıdır.
- Özellikle okuma ve yazma becerisine yönelik kazanımlardan yazılı sınavlarda uygulanabilir olanların tamamına yer verilmelidir. Konuşma ve dinleme becerileri için alternatif ölçme ve değerlendirme yollarına başvurulmalıdır.
- Çalışmanın sonuçlarından biri olmamakla birlikte incelenen platformun herkese açık olması, üyelik olmadan da sınav sorularının indirilebilecek bir yapıda olmasından kaynaklı velilerin ve öğrencilerin de sınavlara hazırlık amacıyla sınav indirip çalışacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü öğretmenler buradan yazılı sınavları direkt indirip uyguladığında daha önceden bu soruları ulaştırmış hatta öğretmenin sınıfta uyguladığı sınavın aynısını görmüş öğrenciler olabilir. Bu da yapılan sınavın güvenilirliğini tehdit eden bir unsur olabilir.
- Araştırmacılar için ise bu tür sitelerden öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin faydalanma durumu, yazılı sınavların kimler tarafından yüklendiği, yazılı sınavlarda kazanımların dengeli dağılmamasının ve sınıf seviyesinden farklı kazanımlara yönelik soruların sorulmasının nedenlerinin araştırılması önerilebilir.
- Öğretmenlerin sınıflarında yaptığı yazılı sınavlar ile Eğitimhane gibi platformlardaki sınavların karşılaştırması yapılarak aralarındaki benzerlik ve farklılık ortaya konarak öğretmenlerin bu platformlardan yararlanma durumları araştırılabilir.

Kaynakça

- Aydın, M. ve Uçgun, D. (2020). Ortaokul Türkçe dersi sınav sorularının programdaki kazanımlara göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 343-356.
- Balcı, E. ve Tekkaya, E. (2000) Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine Yönelik Bir Ölçeğin Geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 42-50.
- Barbara Y. D. (2004). The table of specifications: insuring accountability in teacher made tests. *The Free Library* (June, 1), [https://www.thefreelibrary.com/The table of specifications: insuring accountability in teacher made...-a0119611686](https://www.thefreelibrary.com/The+table+of+specifications:+insuring+accountability+in+teacher+made...-a0119611686) (accessed November 29 2021)
- Başol, G. (2013). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baydaş, Ö., Gedik, N. ve Göktaş, Y. (2012, Mayıs). İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma durumu. *IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Aştırmaları Kongre Kitabı* (ss. 402-410). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Black, P. & Wiliam, D. (1998). Inside the black box: Raising standards through classroom assessment. *Phi Delta Kappan*, 80(2), 39-148.
- Büyükalan Filiz, S. ve Delal Turan, S. (2018). 4. sınıf öğretmenlerinin temel derslerde sordukları yazılı sınav sorularının Bloom Taksonomisi açısından incelenmesi. *Asya Studies*, 5(5) , 11-20.
- Çintaş Yıldız, D. (2015). The analysis of Turkish course exam questions according to re-constructed Bloom's Taxonomy. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14 (2) , 479-497.
- Demirel, Ö. (1998). Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme. *Türkçe Öğretimi, İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, 131-145.
- DiDonato-Barnes, N., Fives, H. & Krause, E. (2013). Using a Table of Specifications to improve teacher-constructed traditional tests: an experimental design. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 21(1), 90-108
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Göçer, A. (2014). The Assessment of Turkish written examination questions based on the text in accordance with the Barrett's Taxonomy. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3, 1-16.
- Göçer, A. (2016). Lisansüstü eğitim gören Türkçe öğretmenlerinin yazılı sınav sorularının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 23-37.
- Göçer, A. (2019). Öğrencilerin dinlediğini anlama yeterliklerinin yazılı sınavlarla değerlendirilebilirliği üzerine. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10 (1) , 50-59.
- Gök, B. ve Şahin, A. E. (2009). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin değerlendirme araçlarını çoklu kullanımı ve yeterlik düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(153) 127-143.
- Güfta, H. ve Zorbaz, K. Z. (2008). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi yazılı sınav sorularının düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 17, 205-218.
- Gültekin, İ. & Arhan, S. (2015). Seviye belirleme sınavında (SBS) Türkçe alanında sorulan soruların kapsam geçerliliği açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45 (206) , 69-96
- Güneş, T., Dilek, N.Ş., Hoplan, M., Çelikoğlu, M. ve Demir, E.S. (2010). "Öğretmenlerin alternatif değerlendirme konusundaki görüşleri ve yaptıkları uygulamalar". *International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (11-13 November 2011). Antalya.
- Güneşli, A. ve Abbasoğlu, Ş. (2015). Türkçe dersi yazılı sınav sorularına ilişkin değerlendirme: Kıbrıs örneği. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 67(1), 53-76
- Işık, A. (2018). The abilities of primary teachers to design e-learning content: Sample of NEIT. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3 (2) , 17-28.
- Karatay, H. ve Dilekçi, A. (2019). Türkçe öğretmenlerinin dil becerilerini ölçme ve değerlendirme yeterlikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 685-716.
- Kavruk, H. ve Çeçen, M.A. (2013). Türkçe dersi yazılı sınav sorularının bilişsel alan basamakları açısından değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 1-9.
- Kocaarslan, M. ve Yamaç, A. (2018). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi sınavlarında sordukları metne dayalı anlama sorularının incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 431-448.
- Köğçe, D. ve Baki, A. (2009). Matematik öğretmenlerinin yazılı sınav soruları ile ÖSS sınavlarında sorulan matematik sorularının Bloom Taksonomisi'ne göre karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(26), 70-80.

- Kula, S. ve Demirci Güler, M. (2019). Sınıf öğretmenlerinin interneti eğitim amaçlı kullanma durumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (1) , 620-647.
- MEB. (2019). *Türkçe dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. Erişim adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=663>
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. (31.01.2018). Resmi Gazete (Sayı: 30318). Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=19942&mevzuatTur=KurumVeKurusYonetmeliđi&mevzuatTertip=5>
- Özel, İ. ve Almaçık, Ü. (2017). Eğitim yayıncılığı sektöründe tutundurma faaliyetlerinin değerlendirilmesi: öğretmenler üzerinde bir araştırma. *International review of economics and management*, 5 (4) , 23-41.
- Tepe, N. (2020). Blogs on education examination of teachers' use cases and thoughts. *Journal of Human Sciences*, 17(1), 162-171.
- Ünlü, S., Öztürk, H. ve Tağa, T. (2014). Türkçe dersinde uygulanan sınavlar üzerine bir değerlendirme. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 28 (2), 513-523.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, D. ve Girmen, P. (2019). İlkokul 4. sınıf Türkçe dersi kapsamında ölçme ve değerlendirme süreci uygulamaları. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 3 (4), 227-238.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

